

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик куни — 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро хайрия жамғармаси

Маълумки, Олий Мажлисининг туққизинчи сессиясида Кадрлар тайёрлаш буйича миллий дастур ҳамда Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тугрисида»ги қонуни қабул қилинган эди. Кадрлар тайёрлаш буйича Миллий дастурни амалга ошириш республика комиссиясининг утган ҳафта булиб утган мажлисида олти ой ичида қилинган ишлар муҳокама этилиб, галдаги вазифалар белгилаб олинди. Мажлисни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримов бошқарди.

26 январь куни Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримовга Г. Плеханов номидаги Россия Иқтисодий Академиясининг фахрий доктори дипломини топшириш маросими бўлди. Иқтисодий Академия президенти Виталий Видяпин давлатимиз раҳбарига ўзи бошчилик қилаётган академия фахрий доктори дипломини ҳамда аъъанавий докторлик либоси ва эсдалик медалини топширди.

Хафтанинг юлдузли онлари

Бугун Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Утқир Султонов бошчилигидаги мамлакатимиз делегациясининг Японияга ташрифи ўз ниҳоясига етди. Япон ишбилармон доиралари, йирик савдо ва саноат компаниялари раҳбарлари билан бўлган учрашувлар гўят самарали кечди.

Германия Федератив Республикаси пойтахти Бонн шаҳрида Ўз-

бекистон Президенти Ислоҳ Каримовнинг «Ўзбекистон XXI аср бусағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» китобининг немис тилидаги нашрининг тақдирот маросими бўлди.

Ўзбекистон Президенти Ислоҳ Каримов номига Америка Қўшма Штатлари Президенти Уильям Ж. Клинтон жаноби олийларидан мактуб келди. Унда давлатимиз раҳбарига таваллудининг олтинчи йил-

лиги муносабати билан самимий тилаклар ва эзгу-истаклар изҳор этилган.

Утган ҳафта Қирғизистонда туғилган ўзбек йиғити Солижон Шаринов АҚШ астронавти билан «Индевор» космик кемасида фазога парвоз қилди.

Ўзбекистон Прокуратураси ҳайъатининг Тошкентда булиб утган кенгайтирилган йиғилишида прокуратура органларининг утган йилги ишлари якунлари ва галдаги вазифалар муҳокама этилди.

Оиладаги фойзининг фароғати бўлакча
Абду Гаппи ЖУМА олган сурат

ЭҲТИРОМ

— Сен қандай қилиб шунча илмга эришдинг? — деб сўраганида:
— Савол берувчи тил, ўрганувчи қалб ва чидамли ўқитувчи билан, — деган экан машҳур олим ибн Аббос.

Дарҳақиқат, устозлар ёрдамисиз дунёда бирор одам олим бўлиш тугул оддий маърифатга ҳам эга бўлолмайди. Шунинг учун қадим Шарқда устозлар доимо энг юқори ҳурмат-эътибордалар.

Маҳмадумар Ғофуров 45 йил Сирдарё вилояти, Ховос шаҳридаги мактабларда ўқитувчилик қилган, ҳозирда минглаб шогирдларнинг устозидир. Шу билан бирга, Маҳмадумар ака тўрт ўғил, икки қизин тарбиялаб воёга етказган меҳрибон ота, ўнлаб невараларнинг суюкли бобосидир.

Бугунги кутлуг рамазон кунлари, лайлатулқадр тунлари, муҳаррам ҳайит арафасида оилангизга тинчлик-тотувлик, фойз-баракот тилаймиз, муҳтарам муаллим!

ДИҚҚАТ: БИЛДИРУВ

Халқимизда «Етти авлодингни бил, шунда қариндошлардан ажраб, бегоналашиб кетмайсан», деган гап бор. Бу бежиз айтилмаган. Оила шажарасини билиш кишилар ўртасида қариндошлик ришталарининг узилиб кетмаслигига, ёшлар қалбида авлодлари билан фахрланиш туйғуси жуш уришига хизмат қилади. Шунинг эътиборига олиб, «Оила ва жамият» газетаси таҳририяти «Оила йили» муносабати билан «Оила шажараси» тайловини ўтказишга қарор қилди.

Танловда барча юртдошларимиз иштирок этишлари мумкин. Буни- нг учун етти ёки ундан ортиқ аждоди ҳақида таҳририятимизга батафсил ёзиб юборишса кифоя.

Бундай катта шажаралар жумҳуриятимизнинг қайси бир нуқтасида бўлмасин, таҳририятимизнинг таниқли журналист- лари ўша сулолаларни урганиб, кенг қамровли мақолаларни газетамизда чоп этишади.

ТАХЛИЛИЙ ЯКУНЛАР ЧИҚАРИЛДИ

Ахборот

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш комплексининг навбатдаги йиғилишида 1997 йил якунларига қўра республика миқёсида кам таъминланган, болали оилаларни, етим-есирлар, ногирон, бемор, қаровчисиз қолган кексалар уруш ва меҳнат фахрийларига моддий ва маънавий ёрдам бериш хотин-қизлар уртасида ногиронликни камайтириш, хотин-қизларни иш билан таъминлаш, хотин-қизлар ва балоғатга етмаган ёшлар уртасида жиноятчиликни камайтириш борасида қатор ижобий натижаларга эришилгани қайд этилди. Шу билан бирга, балоғатга етмаган қизларнинг турмушта чиқиши ва она бўлишининг олдини олиш, хотин-қизларни соғломлаштириш, оилалар ажралишини камайтириш бўйича етарлича иш олиб борилмагани, Тошкент, Бухоро, Самарқанд ва Жиззах вилоятларида қотибятларнинг фаолияти талаб даражасида эмаслиги қўрсатиб ўтилди. Айниқса, Жиззах вилоятида хотин-қизлар томонидан содир этилган жиноятлар 1996 йилга нисбатан 1997 йилда 43,8 фоизга устани ҳусусида айтиб ўтилди.

Йиғилишда қўрилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Комплекс йиғилишини Бош вазир уринбосари, Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси раиси Д. Фулмова бошқарди.

Ўз мухбири

МАСЪУЛИЯТ

Муассисларимиз фаолиятдан

КАТТАЛИГИНИ БИЛАРДИМ

«Соғлом авлод учун» Халқаро хайрия жамғармаси Сирдарё вилоят бўлимининг директори, Қодиржон Жўраев билан суҳбат

— Қодиржон, жамғармага ишга ўтганингиздан (1997 йил апрел) бери қандай ишлар амалга оширилди? Шулар ҳақида гапириб берсангиз.

— Иш бошлаган пайтимда жамғарманинг таркибида 10 туман ва шаҳар таянч пунктлари, «Меҳр» номи аптекаси бор эди. Шу кунга қадар жамғарма томонидан қўшнани савоб ишлар амалга оширилди. Айниқса, «Болалар — келажикимиз» шиори остида Гулистон шаҳрида ўтказилган хайрия кечаси 300 нафар болалар учун унутилмас кун бўлди. Булимиз уша кунни етим-есирларга, кам таъминланган оилаларнинг болаларига, «Меҳрибонлик уй»ларининг тарбияланувчиларига 158800 сум-

лик хайрия қилди. Болалар шифоналарига ичимлик суви тозалаб берадиган 2 дона ускуна, мини лаборатория ва ёрдамга муҳтож она-болалар учун 412814 сумлик дори-дармонлар совға қилинди.

— Қодиржон, жамғарманинг Автоамбуланс тиббий-ижтимоий патронаж бригадаси ҳақида ҳам сўрамоқчи эдим.

— Ҳаракатдаги Автоамбуланс тиббий-патронаж бригадаси ходимлари иш фаолиятлари домида 5760 нафар она-болаларни тиббий курикланган ўқаздилар. Айниқса, Сирдарё тумани, Сирдарё шаҳри, Сайхунобод туманида ўқазилган текширувда 223 боланинг даволанишига муҳтожлиги аниқланди. Биз уларнинг даволанишлари учун бепул дори-дармонлар ажратдик.

— Бу йилдаги режаларингиз қандай?

— 1997 йилнинг биринчи ярим йилгида жами 744653 сумлик хайрия қилинди. Бу йил эса бу каби ишларни янада яхшилаш учун ҳаракат қиламиз. Вилоятимизда тушак-ка михланиб қолган беморлар уйларида бўлганимизда олиб борган совға-саломимиз учун эмас, таширигимиз учун болаларни кўкка етганлигини куриб узимиз ҳам севиндик. Гап совғада эмас, эътиборда, деган гапнинг мазмунини англагандек бўлди. Иложига бори-ча, ҳар бир меҳр талаб хонадонларни йўқлаб туриш эзу ниятимиз.

— Жамғарма ҳомийлигида вилоят марказида ўсмирлар ўртасида теннис ўйнашлари ўтказилди.

— Республикада теннисни ривожлантиришга алоҳида эътибор берилаётган. Биз ҳам бу ишга ўз улушимизни қўшиб ниятида мусобақа ташкиллаштирдик. «Динамо» тен-

нис кортидаги мусобақа кутаринки кайфиятда ўтди. Вилоятимизнинг барча туман ва қишлоқларидан келган 50 нафар ёш теннисчилар ғолиблик учун куч синашдилар. Жамғарма томонидан улар бепул спорт кийимлари, учмаҳал исек оқат билан таъминланди. Турли қимматбаҳо совғалар ҳам жамғарма хисобидан уюштирилди. Бу гапларни айтиб мақтанмоқчи эмасман, бироқ Ўзбекистоннинг келажига ёшларники, улар соғлом ўсмишлари учун албатта, спорт билан шугулланишлари керак-да. «Соғлом танда — соғ ақл», деган ақидани уларнинг онгига синдириш вазифамиз экан, озми-кўми бу борада қилаётган ишларимиз фахрийдир.

— Ишларингиз ҳақида гапирибмиз, лекин ишдан ташқари қизиқишларингиз, оилангиз ҳусусида унутай дебмиз...

Хотиним, икки ўғлим бор. Ишдан бўш пайтларим оилам даврасида буламан. Оиламнинг бадастир бўлиши учун ҳаракат қиламан. Озодаликни, гулларни жуда яхши қўраман. Вақтим бўлса, китоб ўқийман. Эрталаб, албатта, жисмоний тарбия билан шугулланаман. Президентимиз 1998 йилни «Оила» йили деб эълон қилди. Бу бизнинг жамғармаимиз фаолиятига ҳам катта масъулият юклайди.

Басира САЙИД АЛИ
суҳбатлашди

«ҚЎШХОТИНЛИЛИК — АДОЛАТСИЗЛИК»

Нуқтаи назар

Кейинги вақтда матбуот саҳифаларида қўшхотинлилик тўғрисида қўшлаб фикр-мулоҳазалар билдирилмоқда. Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 126-моддасига қўра қўшхотинлилик, яъни, умумий рўзгор асосида икки ёки ундан ортиқ хотин билан эр-хотин бўлиб яшаш жиноий жавобгарликка сабаб бўлиб, айбдор энг кам иш ҳақининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жазима ёки ўч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд шунча муддатгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Қонунда бундай норманинг бўлиши мантиқан ҳам, ахлоқ-одоб нуқтаи назаридан ҳам тўғри. Чунки, уйланишдан мақсад эр-хотин бир мақсадни қўзлаган ҳолда яшаш бўлгани учун, бир неча хотинлар билан бир вақтда бирга бир мақсад йўлида яшаш мантиққа зиддир.

Шу уринда қўшхотинлилик билан қўшмартга оила қўриш ҳолатларини фарқлай билиш керак.

Маълумки, қонуний никоҳда турган эр-хотин уларнинг никоҳлари бекор қилинмасдан туриб, иккинчи никоҳга киришлари-

га йўл қўйилмайди.

Лекин ҳаётда шундай муаммолар пайдо бўладики, инсон уларни ҳал қилиш учун чора излайди, ўз орзу-ҳавасини амалга оширишга имкон қилдиради. Масалан, хотинидан фарзанд туғилмаслиги аён бўлгач, эр ўзидан насл қолдириш ҳақида қайғуради ва бошқа аёл билан турмуш қўришга жазм этади.

Ҳозирда ҳаётда учраб турадиган, яъни, бир аёл билан қонуний никоҳда бўла туриб, бир вақтнинг ўзида иккинчи ва ҳатто учинчи аёл билан норасмий оила қўраётган эркекларнинг ҳаракатлари эстетик нуқтаи-назардан қаралганда ҳам, шарият қоидаларига қўра ҳам, ва ниҳоят қонун талабларига ҳам мутлоқо зиддир.

Чунки бир хотин билан оила қўриб, фарзандли бўлиб яшаб турган ҳолда, бошқа бир аёлни ундан устун ҳисоблаб, у билан ҳам норасмий оила қўриш адолатсизликдан бошқа нарса эмас.

Зокиржон ИСМАТУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳар суди фуқаролик ишлари бўйича судлов ҳайъати раиси

Петрозаводскилик Светлана ҳамшаҳарларига аччиқ қилиб, чет элга эр қилиб кетмоқчи бўлди. Россиядан унга муносиват қўев топа олмаган қиз ўз бахтини ўзи очибга қарор қилиб, «Интернет» орқали уйланидиган йигит ахтарди. Эртаси кунлик дуненинг турли бурчакларидан таклифлар тушди. Америка, Европа ва Африкадан Светланага уйланиш истагини билдирган йигитлардан хабар кела бошлади. Аввалига қайси бирини танлашни билмай роса боши қотган Светлана охири туркиялик йигитни маъқул топди. Тошган-тутганини йигит, Туркияга боргунча етдики, пул жамғарди-да, ўзи тошган бахти томон уштар-кетди.

Бирок орадан икки ҳафта утар-утмай у тутилган тушасига бир амаллаб қайтиб келишига мажбур бўлди. Қўев у кутганидай бўлиб чиқмади. Қўрусоқ, қўпол, бунинг устига унчалик бой-бадавлат ҳам бўлмаган қўевура Светланага жуда қўзи ўчиб турмаган экан. Энди, деб ёзди «Труд» газетаси, узининг ҳамшаҳар йигитлари Светланага қў-

зига оловдай бўлиб қўринадиган бўлди.

Латвиянинг Утена шаҳрида аллақардан пайдо бўлган тиланчи бола куча-қўйда қўлида кичкина плакат қўтариб тиланчилик қилиб юрди. Утган-кетганлар, плакатта ишора қилиб, узининг қар ва соқовлигини билдириб турган бола-кайдан хайрияни қизганишмасди. Тиланчи бола соғлиги ёмонлашган, бўрагининг операция қилириши, бунинг учун 1400 лит, яъни 350 доллар кераклигини ҳам амаллаб ўқтириб, шунча пулни йиғиш жуда мушкул бўлаётганини раҳмдил фуқароларга ишора қилиб, шафқат тиларди. Бироқ унинг муттасил давом этган бундай хатти-ҳаракатлари сезигр фуқароларда шубҳа уйғотди... Болакай шаҳар полиция комиссарига бемалол гапириб юборди. Эшитиш қобилияти ҳам шу ерда «ишга тушиб кетди». Литвада тиланчилик қонун йўли билан тақиқланмаган. Узини афтода ҳолда қўрсатиб юрган болакай бир кунда 50 доллардан 100 долларгача топар экан. Раҳмдил фуқаролар тиланчининг найрагини фoš

этиш учун гувоҳлик беришни уларига ор билишди.

Озарбайжонда улим жазоси бекор қилинадиган бўлди. Мамлакат президенти Хайдар Алиев узининг шундай қарорга келганини тушунириб, Миллат мажлисига мурожаат этди.

Маълумки, улим жазосини бекор қилиш — Европа Кенгаши ташкилотига аъзо бўлишнинг муҳим шартларидан бири. Озарбайжон бу ташкилотга кириш учун анча вақтдан бери ҳаракат қилаётган. Хусусан, 1993 йилдан бери, яъни ҳокимият тепасига Ҳ. Алиев келганидан кейин улимга ҳукм этилганларнинг бирортасига бу жазо қўлланилмаган. 1996 йили республика Жиноят кодексига улим жазоси тайинланадиган моддалар 21 тадан 11 тагача камайтирилган.

Айни пайтда республикада 128 нафар жиноятчи олий жазога ҳукм этилган. Энди улар жазонинг узок йиллар қамоқда ўтириб уташади.

Шу йил 1 январдан Голландияда бир жингта мансуб кишиларнинг узаро турмуш қўрушларига рухсат берадиган қонун ишга тушди. Йил бошидаёқ Амстердам ва Катеховел шаҳарларида икки ҳуфт бир жинсдаги кишиларнинг никоҳдан ўтишгани расман қайд этилди. Бу ҳуфтларнинг ҳар иккаласи ҳам аёллар. Улар никоҳ маросиминда олатдагидай бир-бирларига никоҳ узукларини тақийиш ва рисоладагидай хатти-ҳаракатларни амалга оширишди. Уларни ана шу шаҳарларнинг ҳокимиятларидан таширф буюрган вакиллар табриқлашди. Никоҳдан утган аёллар ота-оналари ташлаб кетган болаларни олиб, тарбия қилишларини билдирдилар.

АҚШда бу мамлакат президенти Билл Клинтоннинг бир пайтлар Оқ Уйда ҳолим бўлиб хизмат қилган Моника Левински билан

интим алоқада бўлгани ҳақидаги шов-шувлар тобора авж олмақда. Кейинги кунларда президентнинг журналистларга берган бир неча интервьюларида бундай «миш-миш»ларни қатъий рад этди ва дунда қилиб бу ҳақда керакли жойда, белгиланган вақтда бор ҳақиқатни айтишини маълум қилди. Моника Левинскининг айтишича эса, Б. Клинтон у билан Оқ уйдаги дам олиш хоналаридан бирида бир ярим йилча учрашиб юрган. Бу пайт Моника эндигина 20 ешдан ошган эди.

Президент билан юргани ҳақида Моника дугонаси Линда Триппга сузлаб берган ва Л. Трипп бу узундан узок — 20 соатлик «ширин» суҳбатни пленкага ёзиб олган. Хабарларга қараганда, Линда Трипп АҚШ Федерал разведка бюросининг вакили экан. Шунга асосланиб, ахборот воситалари, Б. Клинтон теваганида қўтарилган шов-шувларнинг тепасида ФРБ турибди, деган фикрларни билдирмоқда.

ИЙДИ РАМАЗОН МУБОРАК!

Барҳақ динимизда Раббимизнинг ўзи белгилаб берган иккита катта байрамимиз — Йиди Рамазон ва Йиди Курбон байрамлари бор. Бу байрамлар мусулмонларнинг энг табаррук, энг қутлуг байрамларидир. Бугун биз қарши олаётган ийд — Рамазон ҳайити бир неча боисдан Ислом оламининг энг буюк байрамидир. Шулардан бири шукки, бу ҳайит Аллоҳ таолонинг ўзи бошқа ойлاردан улуг қилган, бир қанча фазлу фазилатларга эга бўлган, жумладан, жаннат эшиклари очиладиган, жаҳаннам эшиклари беркитиладиган, шайтонлар эса қишланладиган, қабрларда азобу уқубатлар тўхтадиладиган, бутун оламга Парвардигор раҳмати, мағфирати ёғиладиган, ҳар бир яхши, савобли ишлар ун баробардан етти юз баробаргача купайтириб ёғиладиган энг қутлуг, муборак ой байрамидир. Бундан ташқари бу байрам 30 кун мобайнида нафсларимизни тарбиялайдиган, ахлоқларимизни унглайдиган, амалларимизни холис қилишга ургатадиган, элати, ирқи, тили, ватани қандай ва қар-

да бўлишидан қатъий назар, мусулмонларнинг бир оғанини, дуст-биродар эканлигини намоён қиладиган, дунё халқларини меҳру-мурувватга, инсонийлик ва камтарликка, адолат ва садоқатга бошловчи бир улут меҳмон бўлган рузаи моҳи рамазонни эсон-омон ниҳоясига етказганлигимиз шукронаси, қутлуг тантанаси ҳамдир.

Энг асосийси, ушбу шодиёна, қутлуг айёмда Аллоҳ таоло узининг буйруғига ижобат қилган бандаларининг гуноҳларини кечирishi — бу чинакам байрамдир. Муътабар китобларимизда ёзилишича, Аллоҳ таоло муборак руза кунлари минг-минглаб одамларнинг гуноҳларини кечириб-юборар экан. Ҳайит куни эса руза кунлари қанча одамнинг гуноҳини кечирса, яна шунча одамнинг гуноҳидан утар экан. Мана шунинг учун ҳам Йиди Рамазон энг улуг, фарахбахш байрамимиздир.

Рамазон ҳайити кунинда тонг отгач, ҳайит номозиғача бироз тамадди қилиш суннатдир.

Ҳайит намозининг вақти қуёш бир найза бўйи кутарилгач, то туш вақти-

гачадир. Туш вақти киргач, ҳайит намозини ўқиб бўлмайди. Бу ҳолда ҳайит кейинги кунда ўқилади.

Ташриқ таркиблари намозга келаятганда ҳам, намоз сўнгиди ҳам овоз чиқариб (аёллар махфий!) айтади: «Аллоҳу акбар, Аллоҳу акбар, Ла илаҳа илلا Аллоҳу валлоҳу акбар, Аллоҳу акбар ва лиллаҳил ҳамд!».

Ҳақ субҳонаҳу ва таоло бу моҳи шарифда қилган тоат-ибодатларимизни, камтарона тутган рузаларимизни, хайрли, холис амалларимиз, дуою илтижоларимизни, тавба ва истиғфорларимизни ўз даргоҳида ҳусну қабул айлаб, ихлосу этиқолларимизга, Узининг рози-ризолити учун қилган саво ҳаракатларимизга яраша барчаларимизга купдан-куп ажру азим, ҳасанот ва савоблар ато айлаган бўлсин!

Ҳайитнинг муборак бўлсин, азиз юртдошлар, табаррук отахонлар ва онахонлар, биродарлар, акалар ва опахонлар, укалар ва сингилжонлар!

Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳу ва барокатуҳ.

Ҳайтжон ШАРИФ

«ҲАЙИТ
НОМОЗИГА ЧИҚАЙ»

Оғир касалликдан тушакка михланиб қолган отани яқинлари, фарзандлари ҳайит арафасида кургани келишибди. Бундан қунгли равшанлашиб кетган ота фарзандлари, қариндошларини алқаб, уларга сихат-саломатлик тилаб дуои-фотиҳа қилди. Сўнгиди яна қул очиб «Йойим, мен ҳам эртага ҳайит намозига чиқай» — деб ният қилибди. Бу ниятни барча жигаргушалар олқишлаб падали бузрукворининг орзуи ижобат бўлишини Худодан илтижо қилиб сурашибди.

Субҳидамда бемор омонатини топширибди. Эрталаб уни одамлар елкаларида кутаришиб масжидга, ҳайит намозига оlib келишиб жанозаси ўқилибди.

Жигарлари ота ниятининг моҳиятини шунда тушуниб етибдилар.

Абдулла МАДАЛИЕВ,
муҳандис

БУ КУНЛАРГА ЕТГАН ҲАМ БОР...

Бугун-эрта моҳи Рамазоннинг қутлуг кунлари ҳам ниҳоясига етиб, эл-юртимиз муҳаррам ҳайит кунларига ҳам етди. Мусулмончиликда қадим-қадимдан келаятган удуларимизга қура бу кунларда хасталар, олис-яқиндаги қариндон-уруж-йўқланди. Етимларга хайру-саломатлик қилинди. Бу кун катта байрамларимиз сифатида кенг нишонланади. Аммо...

Кейинги пайтларда бу табаррук одатларимиз узараётганлик, аниқроғи, узгаришиб юбораётгандекмиз. Ҳозир ҳайитнинг арафасида баъзи хонадонлар таралдуга-саросимата тушиб қолишяпти. Айниқса, қиз уятган оилаларнинг «ҳайит чойи учун» дея юзлаб тоғораларни турли пишириқларга, анвойи меваларга тўлдириб, қуёв томонга юборишлари авж олиб, бу борала ким узарга пойга бошланиб кетган, десак хато қилмаймиз. Қиз чиқарган хонадон узига туқ, топармон-гутармон бўлса-ку, майли-я, аммо, улар ҳам жужабирдек жон бўлса-чи? ... Фарзандларнинг ризку-насибидан юлиб бўлса, ҳамма қилаётган удумини қилишга мажбур бўлишди. Узатилган қизининг қайнона-қайнатаси, қолаверса уша маҳалланинг келинчаклари орасида мулзам бўлиб қолмаслиги учун қандай бўлмасин камда 50-60 тоғорани тўлдириб, қуданикига юбориши керакда. Қуданикида эса қиз тоғоридан келтирилган бу тоғоралар барчанинг олдига куз-куз қилиниб «қурик»дан утказилгач, келинчакнинг хонасига каттахон

дастурхон ясатишди. Уч кун ҳайит байрамида келган юзлаб меҳмонларга етилиб, таъзим билан чой узатган келинчак эса ҳар ярим соатда либосини узгаришиб туриши керак. Энг ачинарлиси шундаки, қуданидалар уртасида шундан сўнг қунигча турли гап-сузлар бошланади. Қудин тоғоридан юборилган «ҳайитлик»дан қунгли тўлмаган қайнона аламини келинчакдан олади.

«Фалончичоннинг уйига қудаси фалон тоғоралда ҳайитлик юборибди, мен уларнинг олдига нима деган одам бўлдим». Шунга ухшаш гап-сузларнинг охири эса турган гапки, қайнона-келин уртасидаги дилхиралликларга олиб келади. Уйлаб қолсан киши: шунча ортиқча сарфу-харажатнинг нима кераги бор?

Муяссар ИБРОҲИМОВА,
Чирчиқ шаҳар хотин-қизлар
қўмитасининг раиси

ИМТИҲОН

— Чой.

— Қоринам очдир? Сўрига чиқинг, ҳозир барини муҳайе қиламиз...

Абдумавлон девонани нимагадир сизлай бошлаган эди. Уни чўтдек туркман гилами тушлаган сўрига чиқарди. Бу ҳам етмагандек уйдан духоба қурпача билан иккита пар естиқ олиб чиқди. Девона бўлса, оёғидиғи йиртиқ қалиши билан гилам устида у еқдан бу еққа юрарди. Қурпача солинган, қалишини гилам устига ечиб, қурпачага ястанди.

— Тақсир, қалишининг пастта олиб қуйсам, хафа бўмайсизми, дастурхон ёмоқ-чийдим, — деди Абдумавлон.

— Камбағалнинг моли қузини олдига тургани яхши, — қудди девона.

— Тавба, ақли расо одамнинг ҳам хаёлига келмайди бундай гаплар, — дея ажабланди Абдумавлон.

У хотинига айтиб, энг азиз меҳмонларга тузаладиган патнис тузаттирди. Хотини ҳайрон.

— Сен айтганларимни қиловур хотин, — деди у хотамтойлик билан, — гап бор, кейин айтаман, ҳа, енгирок оққатаям унаиб юбор...

Абдумавлон патнис билан чойни девонанинг енига сурди-да, деди:

— Мени маъзур тутасиз меҳмон, озроқ ишим бор эди, сиз баху-зур... локин шошма-манг, келинонинг оққатаям унаиб қуйди.

— Оққат дейсизми, ҳе-хе-хе... қузим тушса ейман... Етандим, дуненикини ейман, битта каттарок мушукни оққатини ейман, ҳе-хе-хе...

Девона устидаги қўқиси-ю, жуи қалпоғини ечиб, нари ташлади. Духоба қурпача устида узини хонлардек сездди. Қант-қурселардан чўқилаб, турпакларни чойга ивишиб еган бўлди. Салда боши естиққа тегиб, ухлади-қолди. Абдумавлоннинг хотини ҳайрон, девонани қўчада қуртанда қалақа қилиб қочадиган ут-оқов утилларининг дами кесилган. Нима бўляпти ўзи, битта девонага шунча иззат-икромми?

Девонанинг уйқуси қуш уйқуси буларкан. У салда уйғониб, яна чой ичди, яна етди. Ҳар қалай бу шўхона жойини тарк этгиси келмасди. Бир оздан кейин оққат ҳам тайёр бўлди. Абдумавлон бир айланиб қараса, девона йўқ. Хайр-мазуниям насия қилиб жунаб қопти.

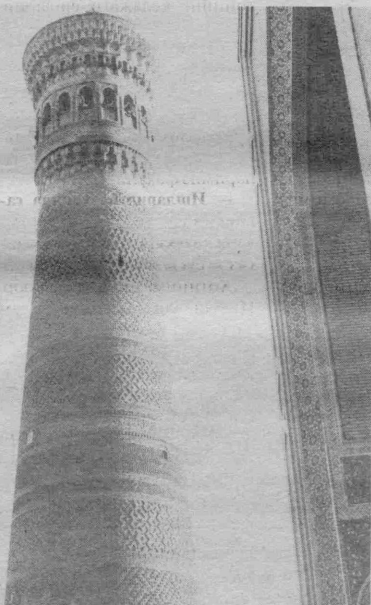
— Ҳа, аласи, — деди хотини, — тушингизда қурқингизми, девонани бошингизга кутардингиз. Ҳеч кимдан қурмаган иззат-ҳурматни сиздан қурди, бечора.

— Ҳа, энди онаси, шунақа қилтим келиб қолди-да.

— Боя, гап бор, айтаман, девонингиз?

— Дарвоқе, эрта билан бомлод намозиди Оллоҳдан сураган эдим: Э, Оллоҳим, қунимин бароқитли, ҳулқимни ҳалим қилгин, узинг севган бандаларинг билан учраштиргин деб... юзимга фотиҳа тортиб улугурмасимдан девона келиб турибди-да. Ниятларимга содиқ қолдим. Ҳа, шундай қилишим кераклигини тезда фаҳмладим. Яхшиям фаҳмладим, онаси! Ахир бағдасининг аҳлига собитлигини қандоқ синашди Оллоҳнинг ўзи биледи-да. Худо хоҳласа, бутун Яратганнинг бир имтиҳонидан утдик...

Эркин МАЛИК

Абдулла ОРИПОВ,
Ўзбекистон халқ шоири

ҲАЙИТ

Ҳайит кунларида жанглр ҳам тўхтаб,
Қиличлар кинига қайтиб киргувчи.
Муъминлар эгизак жонларга ухшаб,
Узгага боққан чоқ ўзи қургувси.

Умидвор ҳар кимса топиб қушойиш,
Қоронгу дилларга егиб тургай нур.
Уйқуда фароғат, юртда осойиш,
Дуолар ижобат, ниятлар манзур.

Аловат, ҳасадни касб этган инсон,
Майли, шох ё гадо, ё саййид бўлсин.
Илоҳ, барига бахш этсин ниймон,
Утар ҳар лаҳзаси бир ҳайит бўлсин!

ГИПНОЗЧИ ЎҒРИ

Челябинскдаги тижорат ба-
нкларида бирига кириб кел-
ган дули аёл кассир қизни у ёқ
бу ёқдан гапта солиб турди-да,
сўнг гипноз қилди. Бечора кас-
сир гипноз таъсирида 22 минг
доллар ва 38 миллион рублни
қуртдек санаб берганини бил-
май қолди.

ИККИНЧИ «КАСБ»
ЭҒАЛАРИ

Германияда кейинги йиллар-
да енгил табиатли аёллар, ку-
пол қилиб айтганда, фоҳиша-
лар сонин ортиб бораётган. Рас-
ман руйхатга олинганлари 60
минг нафар. Полиция эса бу
рақамга яна 30-40 мингга бема-
лол қўшса бўлаверади, деб ҳи-
соблайди. Бир соатлик кўнгли-
хушлиқнинг баҳоси 300-500
марка турди. Аёлларнинг 30-
40 фоизи бу «касб» билан иш-
дан буш вақтларида, қўшимча
даромад олиш учун шуғуллана-
ди.

ХУДО АСРАСИН!

Матлумки, Япония сейсмик
— тез-тез ер қимирлайдиган зо-
нада жойлашган мамлакат. Уш-
бу давлат табиий офатлардан
огоҳлантириш кенгашининг
тадқиқотлари билан сўнг аниқла-
нишча, 1995 йилда Кобэ шаҳ-
рини вайрон этиб, 6308 киши-
нинг умрига зомин бўлган, 200
минг кишини бошпанасиз қол-
дирган zilзила худди шундай
куч билан пойтахт Токиода
қайтарилса борми, қурбонлар
7100, бошпанасизлар эса 700
минг кишидан ошиб кетаркан.

ТУЗОК

Шон-шухрат, машхурлик
умиди купина кишиларнинг
қузини кўр, қулогини қар этиб
қўяди. Бостон полицияси яқин-
да инсоннинг ана шу оғизли-
гидан усталик билан фойдалан-
ди. Турли жинойтлар учун қи-
дирилатган 3800 кишининг
номига «Роки Марчиано тари-
хи» гангстерлик фильмида рол
уйнашга таклиф этилган хатлар
жунатилди. 54 жинойтчи «зора,
кинода уйнаб машхур бўлиб
кетсам», деган уй билан хатда
қурсатилган манзилга келди ва
полициянинг тузоғига тушди.

ҚАРИС БОР
УЙНИНГ...

Буюк Британияда ҳар бир
фуқаро ёши еттах нафақа олиш
ҳуқуқига эга. Нафақат ёши аёл-
лар учун 60, эркаклар учун 65
қилиб белгиланган. Қарилик на-
фақаси ҳафтасига 90 долларни
ташкил этади. Нафақахўрлар би-
лан ишловчи ташкилотлари-
нинг маълумот беришча, бу пул
уртача ҳаёт кечиришга умуман
етмайди. Бунинг учун ҳафта-
лик нафақа 200 доллар бўлиши
керак.

Шуниси борки, инглиз на-
фақахўрларига давлат бир қат-
тор имтиёзлар ҳам тайинлаган.
Масалан, уларга бепул тиббий
хизмат курсатилади, касал ва
егиш қариларга тиббий ердам
уйла курсатилиши ҳам ижти-
моий ҳимоянинг таркибий қи-
смлари билан бири. Улар жамоат
транспортларида юриш учун
ойлик бепул чипта олишлари
мумкин. Қиш кунлари ҳаво нол
даражадан пастга тушиб, совуқ
бир ҳафтадан ортиқ сакланиб
турса, ҳукумат ҳафтасига ун
доллар миқдорида «совуқ пу-
ли» туялиди.

Хорижий матбуот
хабарлари
асосида тайёрланди

Салим Ашур 90-йиллар ёшлар шеърини байроғини юксакка кўтар-
ган ижодкорларимиздан.

Унинг маҳоратли қаламидан тўкилган дардли ҳаяжонга, мунглиг
изтиробга тўла, юксак кўтаринки рух эгаллаган шеърлари доимо
ўқувчилари қалбидан муносиб ўрин олмоқда.

Биз истеъдодли шоир Салим Ашурга ижодий омадлар, баланд
парвозлар тилаймиз!

— Шеърларингизнинг неча фоизи
онлангизга бағишланган?

— Инсон табиати қизиқ. Эшиқ кат-
та очик бўлса, қайрилиб қарамайди.
Қия очик бўлса, эътибор билан қа-
райди. Қиялик қанча ингичка бўлса,
шунча сирли туюлади... Назаримда,
шеърхонни шеър кимга бағишлангани-
ни аниқлашга эмас, тугри гап, ҳаётини
воқеа акс этганми, деган саволга жавоб
топишга ҳам эмас, балки, у шеър ишо-
нарлими, ўқувчини ишонтирадими, қа-
лбни узгартирадими, деган саволга жа-
воб излашган кўниктиришимиз лозим.
Аниқ саволга аниқ жавоб топилса, у
шеър бўлмай қолади. Шеър, истасан-
гиз — ёлгон, истасангиз — ҳаёлот, иста-
сангиз — жазаво ҳолатининг суврати.
Аммо у ростга, ҳақиқатга жудаям ўхша-
ши керак.

Навоий, Бобур демайли-у, Пушкин-
га, Есенинга, борингки, Абдулла Ориф
ёки Муҳаммад Юсуфга шу савол билан
мурожаат этишни тасаввур қилиб қури-
н-чи. Қанчалар унғайсиз...

Салим АШУР

НОПТИНЧ БОҒ

(Туркум)

Киши то қўрмагунча
ёнида маҳваш дилоромин...

1

Бобур

Тинч дунёمنى бузди нотинч

кулгичлари,

Қошларининг йўғон, ингичка учлари,
Ох, куйдиргич оловлари ҳеч ўчмайди,
Мен ўзимни қайта-қайта ўтга

солдим,

Бориб айтинг, дилоромни севиб

қолдим.

Бир қараса — минг асрга бўлдим

асир,

Эс-хушимни ўғирлади соҳир сеҳр,
Дўст-душманга ошкор бўлди энди бу

сир,

Мен ўзимни қайта-қайта ўтга

солдим,

Бориб айтинг, дилоромни севиб

қолдим.

Менга керак эканини билармикан

Ёки билмай, юрак-бағрим

тилармикан,

Ёрим бўлиб бошимни бир

силармикан,

Мен ўзимни қайта-қайта ўтга

солдим,

Бориб айтинг, дилоромни севиб

қолдим.

Бели нозик бармоғидан ингичкароқ,

Кафти гулнинг япроғидан

кичкинароқ,

Оддий қизмас, ё нотинч, ё тинчгина

боғ,

Мен ўзимни қайта-қайта ўтга

солдим,

Бориб айтинг, дилоромни севиб

қолдим.

2

Сочларининг сиёҳими — мушк, ифор,

Кипригининг гиёҳими — қўшк,

минор,

— Келинг, бу баҳсли мавзунини қолди-
риб, иккинчи саволга ўтайлик. Ижодкор
сифатида идеал оила қандай бўлади, деб
ўйлайсиз?

— Аксинча, идеал оила қандай бўл-
майди, деган саволга жавоб топиш
осон. Идеал оила барча учун бир
манзарада, ягона қолипда, ягона шакл-
да қуринмайди. Уни ҳар ким узича
яратди. Узича қуради. Идеал оилага
ҳар ким узича интилади.

— Муҳаббат ҳақида фикрларингиз?

— Муҳаббат ҳақида ҳар ким узича
фикрлайди. Ўз ҳаётидан ҳулоса чиқа-
ради. Мен эса ҳали муҳаббат борасида
аниқ бир ҳулосага келганим йўқ. Наза-
римда, муҳаббат — фидолик ва жасорат,
гузаллик ва комиллик, ўлиб янаш ёки
яшаб олишдир. Интилиш, узун йўл,
йўлсизлик, адашиш, йўл излаш, чора
қидириш — шулар ҳам муҳаббат ту-
файлидек туюлади менга.

— Илгариги ёшлар билан бугунги кун

Кўзларининг зиёси — қўш анвор,
Э-воҳ, битта бармоғига зор қилди,
Кенг дунёни кимлар учун тор қилди.

У жилмайса — дур учади юзидан,
Охулар ҳам нур ичади кўзидан,
Юзта йигит жанг кечади изидан,
Бизни ҳатто соясига зор қилди,
Кенг дунёни кимлар учун тор қилди.

Ёноғига тўй-у, тузук муносиб,
Бармоғига тилла узук муносиб,
Тирноғига қоним билан хат ёзиб,
Бизни ташлаб кимларни у ёр

қилди,

Кенг дунёни кимлар учун тор қилди.

Дилоромсиз дилимга бир сўз

келмас,

Рўзгоримга рўйи кулган рўз

келмас,

Кўзларимга тийрон-тийрон кўз

келмас,

Мен йўқ эдим, мени яна бор қилди,
Кенг дунёни менинг учун тор қилди.

3

(Қандай ҳароратли ишқнинг

қишлари!)

Юзидан дон терар севгим

қушлари,

Бу қушларни барин ўзим ушладим,
На қилай, бир парни кўрмайди

раво,

Куйиб кул бўлсам-да, қилмайди

парво.

Хастаман, меҳридан шифо истадим,
Балки лабларидан кимё истадим,
Худодан бир имо — Хумо истадим,
Аммо забун ҳолим бўлди

баттарроқ,

Хатарли дунёда қолдим хатарнок.

Бир дардга бир даво топмай

бир-пасда,

Минг бир дард орттириб

қолдимми хаста,

Шундай тугаямман аста ва аста,
У эса бахтиёр даврон суради,

ёшлари муҳаббати орасида фарқ борми?

— Дунёда узгармайдиган битта нарса бор
бўлса, у ҳам муҳаббатдир. Унга замонлар
ҳам, сиёсатлар ҳам ҳукм ўтказолмайди.
Лекин инсон табиати узгаради. Алоҳида
шахсларнинг муҳаббат ҳақидаги тушунчаю
тасаввурлари «таъмирланади». Муҳаббат —
даража, мақом. У ҳамиша юксакликда.
Унинг ёнига қутарилиш осон эмас, машақ-
қатли меҳнат, риёзат... Лайли ва Мажнун,
Фарҳод ва Ширин, Ромео ва Жюльетта
ҳамма авлодларда ҳам бор.

Ҳолимни тушунмай ҳайрон туради.
Тушида сир тўла икки тугунча,
Ҳар битта бугунги биттадан гунча,
Мен қандай чидайман ул очилгунча!
Менинг тик қаддимни букади завол,
Боғнинг гулларини тўкади шамол.

4

Тун бўлиб мен унга интилган сари
Кун бўлиб қолади мендан ул пари,
Еру самоларнинг тенгсиз гавҳари!
Куйдирар қўлимни чўзсам агарда,
Қўлимни чўзмасам жоним хатарда.

Ёздай — қовжирадим унинг қўлида
Ва куздай — тўкилдим ҳар зум йўлида,
Қушдай — ҳозир бўлиб ўнгу сўлида,
Баҳордай — бир марта кулдиролсайдим,
Юлдуздай — қалбини куйдиролсайдим.

Ой билан қуёшнинг дугонаси у,
Ой билан қуёш ҳам парвонаси-ку,
Қоинот ва қалбим дурдонаси у,
Ярим олам дўсти, ярим олам ёр,
Ёлғиз мен юзини бир кўришга зор.

Боғларига қачон тошлар отдим мен,
Олма, олчасидан қачон тотдим мен,
Қай гул соясига чанқаб ётдим мен,
Карвонлар тўхтамай ўтди ёнимдан,
Армонлар, ҳижронлар ўтди жонимдан.

5

Дунё билан бу дунёда ишим йўқ,
Дил доғидан қораймаган тишим йўқ,
Суяйдиган, қўллайдиган кишим йўқ,
Ҳар кун менинг қорним оч-у, кўнглим тўқ,
Вайрон дилим бандма-банд обод бўлди,
Обод бўлиб сўнг яна барбод бўлди.

Эсламайди балки мени бирон зот,
Ё ёдидан фаромуш қилар ҳаёт,
Ишқ боғида фақат хурлар хур, озод,
Ошиқ эса чекаверар минг фарёд,
Балки ишқ ҳам бермас дилга тасалли,
Ким даволар, айтинг, бундай касални.

Ишқ шарпаси қисиб келса ҳар ёндан,
Нажот бордир фақатгина жонондан.
Соқчи қўйиб қўриқлай тўрт томондан,
Бир бефарқдан, бир яхши, бир ёмондан,
Дилоромсиз ўтган куним кун эмас,
Дилоромсиз кўнглим ҳам бутун эмас.

ЙЎЛНИНГ БИХАТАР БЎЛДИ

Бизнинг суҳбат

Мухбиримиз саволларига Тошкент шаҳар ИИББ ДАНБ тарғибот маркази бошлиғи, милиция подполковниги Азиз ЭРНАЗАРОВ жавоб берди

ҲУҚУҚИЙ МАВЗУДА

— Азиз ака, келинг, суҳбатимизни ҳайдовчилар, йўловчилар учун ҳуқуқий сабоқ бўладиган саволлардан бошлайлик. Агар ҳайдовчи ДАН ходимининг ҳаракатидан, у тузган далолатномадан норози бўлса, кимга ва қандай тартибда мурожаат этиши мумкин?

— Мабода ҳайдовчи ДАН ходимининг ҳаракатидан норози бўлса, уша туман ёки шаҳар ички ишлар бўлими ДАН бўлимига ариза билан мурожаат этишга ҳақли. Бу ариза тегишли тартибда қуриб чиқилади ва ростдан ҳам ДАН инспектори ноҳақ бўлиб чиқса, унга нисбатан чора қўрилиб, у тузган далолатнома бекор қилинади, ҳайдовчилик гувоҳномаси олиб қўйилган бўлса, қайтариб берилди ва ҳоказо.

— Ёдингизда бўлса, бир вақтлар ҳайдовчилик гувоҳномасига қўшиб бериладиган огоҳлантириш талони бекор қилинган эди. Кейин бу талонлар қайта жорий этилди. Бунга сабаб нима?

— Дарҳақиқат, собиқ иттифоқнинг сўнги йилларида огоҳлантириш талонлари бекор қилинганди. Лекин бу тажриба узини оқламади. Нега

ки, энди ҳайдовчилар талони тешишидан ва охир-оқибат маълум муддат машина ҳайдаш ҳуқуқидан маҳрум этилишидан қўрқмай қолишди. Йўл ҳаракати қондасини (ЙХҚ) бузса, осонгина — жарима тўлаб қўтилиб кетишарди. Бу эса йўл-транспорт ҳодисалари (ЙТХ)нинг купайиб кетишига олиб келадиган сабаблардан бири бўлди, дейиш мумкин. Шунинг учун, республикамизда огоҳлантириш талонини қайта жорий этиш мақсадга мувофиқ, деб топилди.

— ЙХҚни бузган, айтийлик, маст ҳолда машина рулини бошқарган ҳайдовчиларга нисбатан бугунги кунда қандай жазо чоралари қўлланиши мумкин?

— Ҳайдовчининг спиртли ичимлик ичган ҳолда машина рулига утиргани аниқланса, тегишли тартибда далолатнома тузилиб, суд органларига топширилади. Унга катта миқдорда жарима ёхуд 1 йилдан 3 йилгача машина ҳайдаш ҳуқуқидан маҳрум этиш шаклида чора қўрилиши мумкин.

ДАНнинг техник таъминоти хусусида

— ДАНнинг замонавий техника воситалари билан таъминланиши қай аҳволда?

— Бу хусусда нолисақ ношукурчилик бўлади. Мустақилликка эришганимиздан сўнг республика раҳбарияти ички ишлар идоралари, хусусан давлат автомобил назорати тармоғини жаҳоннинг энг етакчи техника

воситалари билан таъминлашга эътибор қаратди. ДАНнинг транспорт парк жаҳонда «1995 йилнинг энг яхши автомобили» номини олган «Орел» машиналари, «Мерседес», «Узмиз»нинг «Нексия»ларга эга. Қўлимиздаги рациялар, алоқа воситалари эса Япониянинг етакчи фирмаларида ишлаб чиқарилган.

МАШИНАЛАР ҲАҚИДА

— Замонавий машиналар тўғрисида фикрларингизни билдирсангиз.

— Дуненинг 30га яқин мамлакатда автомобил ишлаб чиқарила, асосан, АҚШ, Германия, Япония каби давлатлар автогигантлар ҳисобланади. Айниқса, немис машиналари жаҳон бозорида жуда ҳадидоригир. Хавфсизлик жиҳатидан «Вольво» этакчи, кейинги уринларда «Мерседес», «БМВ», «Опель» машиналари турлади. Энди нархига келсак, бир неча минг долларлик машиналардан тортган, бир неча миллион доллар турадиган машиналаргача бор. Масалан, 80-йилларда Эрон шоҳи Пехлавий подшо эскорти учун АҚШда 10 миллион долларга турган машина тайёрлатган. Еки бир-икки йил бурун араб шайхларидан бири Калифорниядаги автомобил заводига буюртма бериб, 2,5 миллион долларга машина яратганини биламиз.

«Ролс Ройс» машиналари ҳам жуда

қиммат туради. Чунки бу машинадан йилга шахсий буюртма асосида бир неча юзта ишлаб чиқарилади. Кузови ва салонининг қўрилишидан тортган, уриндиқлар қопламасининг қандай материалдан бўлиши ва рангига буюртмачи танлайди. Машинанинг ҳамма деталлари, ҳатто энг кичик болт ва гайкасигача қўлда йиғилади.

XXI аср арафасида автомобилсоз олимлар компютер ёрдамида бошқариладиган, қуш энергияси ёрдамида ишлайдиган, ҳаттоки учадиган машиналар яратиб устидан иш олиб боришяпти.

— Ўзимизнинг «Дамас», «Тико» «Нексия»лар ҳақида нима дея оласиз?

— «Нексия» узининг хавфсизлиги, техник жиҳатлари буйича турли халқаро автосалонларда эътироф этилаётган. Россиянинг машҳур «За рулем» журнали ҳам «Нексия»га ижобий баҳо берди. «Тико» ҳам узининг тоифасидаги машиналар билан ҳар жиҳатдан бемалол рақобатлаша олади. Ҳайдовчиларимиз орасида бу машина «шустрий узбек», деб ном олгани ҳам бежиз эмас.

ЙЎЛ — ТРАНСПОРТ ҲОДИСАЛАРИ ҲАҚИДА

— 1997 йилги ЙТХлар таҳлил этилганда нима-лар кўзга ташланади?

— Саволингизга бево-сита жавоб беришдан олдин бир рақамга эътиборингизни қаратмоқчиман. Кейинги йилларда пойтахтимизда ҳар йили ўртача 20-30 мингта

машина рўйхатга олинапти. Турғунлик йилларида етти йилда шунча машина рўйхатга олинади. Халқимиз тез суруятлар билан бойиётганлигини шундан ҳам билиб олса бўлади. Демакки, кучаларда машиналар оқими шунча купаймоқда. Бу эса уз навбатда, истаимизми-йўқми, ЙТХлари сони ҳам ошишига олиб келади. Масалан, пойтахтимизда 1997 йилда жами 2398та ЙТХ қайд этилган. Бу эса 1996 йилдагига нисбатан 96тага куп. Айниқса, Ҳамза, Бектемир, Чилонзор туманларида ЙТХлар содир этилиши миқдори 1996 йилга нисбатан 10 фоиздан 28 фоизгача ошганини ташвиш билан айтиб ўтмоқчиман.

Афсуски, мана шу ЙТХларда утган йили 227 киши ҳалок бўлди, 2718 киши тан жароҳати олди.

— Ҳайдовчиларнинг кўпроқ қайси ЙХҚларни бузиши ана шундай ташвишли манзаранинг келиб чиқишига сабаб бўлаяпти?

— Таҳлилий маълумотларга назар ташласак, маст ҳолда машина рулини бошқариш, тезликни белгиланган меъёрдан ошириб юбориш, чорраҳалардан светофорнинг қизил чирогига утиб кетиш, мумкин бўлмаган жойда қайрилиб олиш, машинани техник носозлигига қарамай, кучага ҳайдаб чиқиш каби ҳолатларда кўпроқ ЙТХлар юз берапти. Масалан, чорраҳадан қизил чирокда утиб кетиш оқибатида 348та ЙТХ содир бўлиб, уларда 14 киши ҳаётдан бевақт куз юмди.

— Ҳайдовчилар ҳақида тушуварли. Ҳўш, пиёдалар-чи? Уларни интизомли, дея оласизми?

— Минг бор афсуслар бўлсинки, пиёдаларимиз интизомли эмас. Ер ости йўллари, пиёдалар утиш жойлари қолиб, истаган ердан кучани кесиб утадилар. Ҳар куни бир неча юз пиёдага ЙХҚни бузгани учун далолатнома

тулдрилиб, жарима ундирилиши ҳам фикримизни тасдиқлайди. Яна рақамларга мурожаат этайлик. Утган йили пиёдаларнинг айби билан 851та ЙТХ содир бўлди ва 71 киши ҳаёт билан видоланди. Шундан 84 ҳолатда пиёдаларнинг маст эканлиги аниқланди.

— Биз пиёда, деганда фақат катта ёшдагиларни эмас, болаларни ҳам тушунамиз. Инглишмасам, улар ҳам «яхшигина» қоидабўзар?

— Гапингизда жон бор. Болалар катта кучада тўп тепади, велосипед ҳайдайди, светофор чирокларига эътибор бермайди, бугунгидек қиш-қировли кунларда эса машиналарга осилиб сирпанишади. Булар эса хунук оқибатларга олиб келади. Лекин бир нарсани айтиб кетай. Утган йили болалар инштирокидаги ЙТХ сони 8,2 фоизга камайди. Мен шунча йил бу соҳада ишлаб биринчи марта шундай ижобий ўзгаришга дуч келишим.

— ЙТХга нафақат ҳайдовчи ёхуд пиёда айбдор бўлиши, шунингдек йўлнинг носозлиги ҳам сабаб бўлиши мумкин. Шундай эмасми?

— Турри. Айрим пайтларда сув, канализация, алоқа тармоқларини таъмирлаш учун қазилган йўллар яхшилаб шибаланмасдан, наридан-бери қумиб кетилади. Натижада асфалт чуқиб, йўл унқир-чунқир бўлиб қолади ва ҳаракат хавфсизлигига ҳалақит беради. Шундай сабаблар туфайли 1996 йилда 13та ЙТХ юз берганди. 1997 йилда бирорта ҳам бундай ҳолат қайд этилмади.

1997 йилда Тошкент кўчаларида 598та машина тўқнашиб кетди.

33та ЙТХда велосипедчилар айбдор эканлиги маълум бўлди.

1498 ҳолатда транспорт воситаси пиёдани уриб юборган.

87 ҳайдовчи тезликни меъёрдан ошириб юбориб, «авария»га учради.

Ўтган йили болалар инштирокида содир бўлган ЙТХлар сони 628 тани ташкил этди. Уларда 36 киши ҳалок бўлди.

Маст ҳолда машина ҳайдаш оқибатида 92та ЙТХ юз берди.

АЁЛАЛАР ҲАҚИДА

— Кўчаларда машина рулини бошқариб бораётган хотин-қизларни тез-тез учратиш мумкин. Умуман, аёлларнинг машина ҳайдашига қандай қарайсиз?

— Бунга мўносабатим жуда ижобий. Чунки хотин-қизларимиз уй-рузгор ишларида қанчалик орасталикни, тартибни ёқтиришса, машина ҳайдашда ҳам шундай. Улар ЙХҚларни деярли бузишмайди: тезликни меъёрдан ошириб юбориш, маст ҳолда машина ҳайдаш каби ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Шу туфайли улар инштирокида жуда оз миқдорда ЙТХ содир бўлади.

Ҳалим АБДУРАХИМЖОН
Уғлим, о, умидим боғида ниҳол,
Еруғ пешонангни ушиб силайман.
Шу азиз бошинга энг нури хасл,
Қалбинга энг тоза хислар тилайман.
Меҳрибон ойишнинг Нигора

ЗУЛФИЯ

29 январь — туғилган кунингиз ила чин қалбдан табриклаймиз! Сизга узоқ умр, бахт-саодат, оилавий ишларингизда ривож тилаймиз!

Сизни ҳурмат қилувчи меҳрибон дўгоналарингиз Нигорахон, Наргизахон!

Оиламининг тоза исми,
шундан тақар дилбандимиз
ШОҲИЗАМОУНБЕК!

Сени 31 январь — туғилган кунинг билан чин дилдан табриклаймиз!

Оиламиз сен-ла жаннатдек макон,
Бахтимизга, болам, устин соғ-омон,
Дунела ягона қувонч—дилбандим —
Ота-онанг бахти — сен Шохжаҳон!

Оллоҳдан сенга юксак иқбол тилаб
дадажонинг Шодмонбек ва ойишнинг
Сурайё

Мухтарам падафи
бузрукворимиз
Ақондон

НОСИРХОҲОН ғам!

Сизни қутлуг ва муборак 60 ешингиз ва табарруқ Рамазон ҳайити байрами билан табриклаймиз!

Оллоҳ сизга соғлиқ, омонлик ато этаверсин!

Фарзандларингиз номидан Маъруфхон,
набирангиз Муфаззалхон!

Мактуб

МАНЗУР БЎЛЯПТИ

Мухтарам «Оила ва жамият» таҳририяти ходимлари!

Мен газетангизнинг энг кеска мухлисларидан бири бўлсам керак. Чунки ҳозир ешим 73да. Газетангиз ҳар бир сонини қанда қилмай ўқийман. Ўзимга еткан мақолалар ҳақидаги фикрларимни эса дафтарларга ёзиб қўяман. 1997 йилда бундай — газетангиз манзур буладиган мақолалар куплаб чоп этилди. Алюудун Мансур ҳазратлари билан суҳбат, «Тажовуз», «Абгор ҳийла», «Мен суйган суюқлик», «Юр, муҳаббат, кетдик, бу ерлар», «Сиздан кейин бой бўлмадим, жон онам», «Шийадаги сохта номус», «Шошган қиз», «Мактуб», «Тила зиракча» каби мақолалар ана шуларнинг бир шингилли, холос.

Ниятим — ушбу йилда газетангиз саҳифаларида ёшларга урناк ва сабоқ бўлувчи, уларни оилавий ҳаётга тайёрлашга, турмушнинг заворли юкини оғиринмай кутаришга қўли кишиллар қилиб тарбиялашга асқотадиган, ажралишларнинг ва тиррик етимларнинг камайишига хизмат қиладиган долзарб мақолалар яна ҳам купроқ бериб борилса.

«Оила йили»да газетангизнинг обриси янада ошишини тилаб, мухлисингиз.

Ҳабиба ОРИПОВА,
Тошкент шаҳри, Форобий
кўчаси, Охакчи тор кўча, 24-уй

ЁТОҚХОНАГА ГУЛ ҚЎЙИШ ЗАРАРЛИМИ?

Усимликлар қоронғуликда биз фотосинтез, деб атайдиган жараёни бошидан кечириб, ҳаводан олган кслородни карбонат ангидрид— «СО₂»га айлантиради. Лекин унинг микдори шу қадар озки, ётоқхонага қўйилган бир қанча гувакдаги гуллар тонгтача битта хонанинг ҳавосини бузишга кифоя қилмайди.

Шундай бўлса-да ётоқхонада гул сақлашнинг зарарли жиҳатлари ҳам йўқ эмас.

Д. ХУДОЙБЕРГАНОВА

ЁҚИМЛИ ИШТАҲА

Маълумки, кишда киши организми купгина дармондориларга муҳтож бўлади. Аммо, айнан бизга керакли дармондориларни қўйидаги олдий усулда тайёрланган таомлардан олишингиз мумкин:

ЛАВЛАГИ ШЎРВА

Қанд ёки қизилча лавлагини сомонча шаклида тургайсиз. Доғланган ёгга пиезни солиб қовуриб олганингиздан сунг, лавлагини соласиз. Бироз қовуриб сув қуюсиз. 15—20 минут қайнагач, озгина зира ва турли ошқуқлардан майда туғраб аралаштириб, яна бироз қайнатасиз. Иложи бўлса, озроқ думба ёки сарёғ солсангиз ва шўрвани дастурхонга тортишдан олдин косага бир қошиқ қаймоқ ва ё қатиқ аралаштирсангиз янада хуштаъмроқ бўлади.

ПИЁЗ БИЛАН ҚОВУРИЛГАН БАЛИҚ

Картошкани пусти билан чала пишириб, сунг пустидан тозаласиз ва паррак-паррак қилиб туғраб қовурасиз. Сунг пиезни халқа шаклида туғраб, туғралган пиезни унга белаб оласиз ва ёгда саргини рангга киргунча қовурасиз.

Булакланган балиққа туз сеппиб, унга белаб қовурасиз. Дастурхонга тортишда каттароқ лаганнинг уртасига қовурилган балиқ, унинг атрофига эса паррак-паррак шаклда қовурилган картошка ҳамда ёгда қовурилган пиез териб чиқасиз, устини турли қуқатлар билан безайсиз.

НАРГИЗА тайёрлади

Гурунг

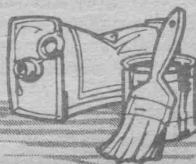
«ТОШКЕНТ ЛОК-БУЁҚ ЗАВОДИ»

Марказий Осиёда шу турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган ягона корхона. Бу соҳада 50 йиллик тажрибага эга. Буёқ идишидаги қозғалди рақамини, фамилия, ой ҳамда йил курсатилган бўлсагина ҳақиқий завод маҳсулоти ҳисобланади.

СОТАДИ (нархи бир тоннаси учун, қўшимча қиймат солиғи билан бирга)

Саноат маҳсулотлари:

- НЦ-219 локи, мебел учун-298.000 сум.
- БТ-51 локи-41.300 сум.
- «Оксол» олифи-150.000 сум.
- ПФ-115 эмали, кук, туқ жигар, туқ яшил, пистоки, қизил, қора рангли - 160.000-220.000 сум.
- ПФ-266 эмали, саргини жигарранг-212.400 сум.
- ПФ-191 оқ эмали - 242.000 сум.
- ПФ-223 оқ эмали - 224.000 сум.
- ПФ-1147 эмали, туқ яшил;
- Йулларда ҳопшия чизишда ишлатиладиган эмал- 177.000 сум.
- Том учун буёқ - 153.400 сум.
- КЧ-2141 эмали, оқ, очик кук, очик пистоки;
- МА-22 буёғи, очик кук - 200.600 сум.
- ВД-АК-229 сув-эмулясия буёғи, оқ -73.400 сум.
- ГФ-0163 -118.000 сум.
- КБ буёғи - 35.400 сум.

Халқ истеъмоли моллари:

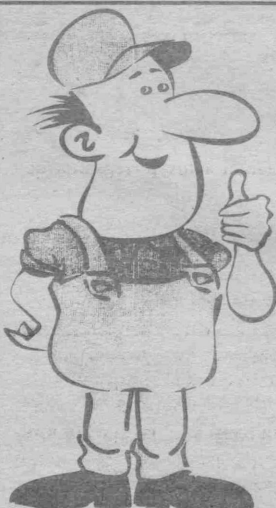
- ПФ-223 оқ эмали, 4 кг.ли идишда - 218.300 сум.
- ВД-ВА-2245 буёғи, оқ, 5-7 кг.ли идишда;
- ПФ-266 саргини жигарранг эмал, пол учун, 3 кг.ли идишда - 212.400 сум.
- ПФ-191 оқ эмали, 3 кг.ли идишда - 242.000 сум.
- «Оксол» олифи - 150.000 сум.
- Том учун буёқ - 160.000 сум.

Чекланмаган миқдорда сотиб олади:

- Глицерин; -Метал цинк;
- 0.8 КПли пўлат туңука, 0.5 мм, 0.8 мм, 1 мм;
- Пантэригит; -Фтал ангидрид;
- № 25 ли оқ туңука; -Пўлат чикитлар (лом);
- Пўлат туңука, қалини.

ТЕЛ: 68-79-45

ТЕЛ: 68-73-32, 68-39-74, 35-34-51.

Манзил: Тошкент.
Содиқов кўчаси, 9.

ЭНГ НУРЛИ ТУЙҒУ

Вафо

Қишлоғимизга келин бўлиб тушган кундан уни куриш ва табиатнинг бумъжизасидан ҳайратланиш учун дарвозаси ёнидан муралаб утардик. У бизни куриб қоларди-да, югуриб уйига кириб ширинликлар олиб чиқарди. Ҳақиқий гузаллики: тақимига тушадиган ҳайдар қокиллари, қалдирғоч қанотидек қошлар, чулпон кузлар, тул гунчадек лаблар ва бунинг устига гоят дилқаш, ширинсуз инсонни мен ушанда биринчи марта кургандим. У қишлоғимиздагиларга келин эмас, фарзанддек яқин бўлиб кетди.

Маҳкамтош, унинг исми шундай эди — бу исм менга унинг қиёфасига мос бўлган Малика, Соҳибжамол, Гулрухсор каби чиройли исмлардан ҳам чиройлироқ туюларди.

Маҳкамтош опанинг онаси гудаклигидасек олиб кетган ва уни ҳаётга маҳкам епишсин, дея шундай номлашган экан.

Қишлоғимизга келин бўлиб тушган бу гузал зебонинг одамлар орасида устангани ишонмасдим. Ғуе у юксакда, парилар орасида камол топгандек эди, назарима. У бир

кунни ясашиб, меҳмонга кетаётган экан. Йўлда учратдимиз қотиб қолдим. У менга ҳайрон бўлиб қараб турди-да, сурали: «Нима, сента зирақларим екиб қолдимми?» Мен «йўқ, узингиз» дедим, қочиб кетдим. «Кичкина шириним-ай» деб қараб қолди у. Кейин билсам у уша кунни янги зирақ тақиб чиққан экану, мени шу зиракка маҳлиё бўлиб қолди деб уйлабди. Мен эса унинг зирагини курганим ҳам йўқ.

Маҳкамтош опа дала ишла-рида, теримда доим чеварлар сафида буларди. Оралдан йиллар утаверди. Оллоҳ унга фарзани бермади. Улар турмуш уртоғи билан узоқ умидвор яшадилар. Сунг қайнонаси, эри, ўзи келишган ҳолда бола асраб олинди. Ҳозир асраб сузини ёзаяману, қаламим титраб кетяпти. Чунки улар болани асраб эмас, тилаб, йиғлаб, елвориб олди-лар. Чақалоқнинг исмини Умид қуйишди. Ҳали турна боласидек буйинни тутта билмайдиган мурғакни уйга олиб келиб, она сутисиз боқини тасаввур қилиш... Уша кунларни эслаб, Маҳкамтош опа шундай ҳикоя қилади: совуқ қиш кечаларидан

бирида чақалоқ чинқириб уйғонди. Юзига қулимни қуйсам, иссиғи баланд — оташ бўлиб енаятти. Эрим духтир топиб келиш учун чиқиб кетди. Гудак йиғиси бир даҳза тинмайди, унга қушилиб мен ҳам йиғлай бошладим. Шунда қайнонам болани қулига олиб, «келин, сен нега йиғлайсан, бола-ку бу, бирон жойи огригандир. Тузалар, сен қушилиб йиғлаганинг билан тузалиб қолмайди-ку, ундан кура бадавнига спирт суртиб турайлик зора иссиғи тушса», деди. Бу орала духтирни эргаштириб эрим кириб келди. Боланинг аҳволини куриб духтир тезла касалхонага олиб боришини тавсия этди. Духтир биринчи навбатда қиличадиган ҳамма муолажаларни қилди, аммо боланинг иссиғи тушмади. Тун утди, тонг отди. Аҳвол уша-уша, учинчи кунга бориб боланинг иссиғи тушиб иштаҳаси очилди. Тунда беморларни куриб юриб духтир, «Опа, нега ухламаяпсиз, ахир болангиз анча тузалиб қолди-ку», деса, мен унга йиғлаб шундай дебман: «Духтир, мен бу болани асраб олганман, агар бирор нарса бўл-

са, одамлар қулидан келмабди, қарамай ухлаб қолган-да, демайлими? Сиз менга ёрдам бердингиз раҳмат! Бир умр унутмасмиз».

Бола анча тузалган бўлишига қарамай, нимжон булгани учунми, бошқа болалардек уйнаб кетмади. Бизни куришга келган эримга, «Хужайин, агар шу болага бир гап бўлса, мен узимни-узим улдираман, уликни иккита қилиб олиб кетаверасиз», — дедим. «Нега ундай дейсан, бир-икки ҳафтадан сунг уйнаб-қулиб чиқиб кетасизлар», — деб юпатди эрим.

Мен эса ростдан ҳам шу болага бир гап бўлса, узимни осаман, деб қарор қилган эдим. Икки қарама-қарши бўлаб белан-чак қиламан деб, арқон келтирган эдим. Бола йиғласа, шу арқонга қараб қуярдим.

Оллоҳга шукр, эрим айтгандек боламиз тузалиб кетди. Уйга келиб ойнага қарасам, сочларимга йиғирма кун ичида оқ оралаб қолибди. Ушанда мен илк дафъа шу боланинг тақдирини, менинг тақдиримга боғлиқ эканини, агар мен бўлмасам, унинг аҳволи ёмон бўлишини

уйлаб, яна ҳаётга, бахтга интилиш сездим узимда.

Бу Маҳкамтош опа ва Сагдулла ақанинг Умид гудак пайтидаги кечирган қийинчиликларидан биттаси ҳолос. У ақлини танигунча не-не кунлар утса-утган бу бошлардан. Ҳа, дундаги барча болалардек Умид ҳам гоҳ қулиб, гоҳ йиғлаб катта була бошлади. Энди Маҳкамтош опа ва Сагдулла акаларни атрофдагилар Умиднинг онаси, Умиднинг отаси деб қақириндиган бўлишди.

Умид ҳозир отасидек баланд бўлиб, онасидек қақмоқ қузиб бола булган. Маҳкамтош опа ҳам урта ёшли қишлоқ аёлларидек юзига ажин тушган, сочлари румол остидан тушмайдиган бўлиб қолган. Қузим олдида лип этиб унинг келинчақлик даври келди. Аммо мен гузаллигидан айрилган опага ачинганим йўқ. Аксинча, юратимда унга нисбатан ҳурматим бекисе қулаб кетди. У чинакамита бахтли аёл.

Қисмати энгиб, юрт аро яшнаб яшаётган, ўз шодлигини ўзи яратган аёллардан бири у.

Зулфия МҲМИНОВА

БАҒРИМГА

Акс-садо

ОЛГАН БҲЛАРДИМ...

Ҳурматли таҳририят ҳодимлари!

Газетанинг 3-сонида чиққан фарғоналик Ҳафиза Бобоевнинг «Дардимни кимга айтай» сарлавҳали мақола-сидати аянчли тақдирини ўқитганимдан сунг, узимни қуярга жой топмай қолдим. Азизим, синглим Ҳафизахон! Агар сизнинг шу кунлардаги манзилгоҳингизни билсам эди, сизни уйимга олиб келган, нафақат уйим турини, балки қалбим қурини бериб, бошимга кутарган булардим...

Оллоҳга шукр, ўзимга яраша уй-жойим, атрофимда фарзандларим, ройишли турмуш уртоғим бор. Аммо ҳаммамиз Ҳафизанинг қисматига ачиндик. Шунинг учун уни уйимга олиб келсам, қизларимга опа, менга сингил бўлар, бирон кунни кунгил яралари битиб, ўзига мос йигитни танласа, узатишга ҳам тайерман. Дунёга келиб наинки бир етимнинг кунлига шодлик, меҳр курсата олмасам? Тақдир буронларидан зор қақшаб, ота-онасидан меҳр қурмаган мунглиг синглим! Уйимнинг эшиги сиз учун очик. Агар ушбу газетани ўқисангиз, манзилгоҳингизга келсангиз, бошимиз кукка етган буларди. Сизнинг таширфингизни кутамиз!

Бизнинг манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Юнусовод мавзеси, 13-қават, 15-уй, 13-хонадон. Мастура Болтабоева. Тел. рақамимиз: 22-94-21.

«Дардимни кимга айтай?» мақоласини ички бир ҳаяжон, изтироб ва ачиниш билан ўқиб чиқдим. Айтмоқчи бўлганим шунки, Фарғонада мана бир йилдирки, 2 хонали квартирам бўш турибди. Узим эса Тошкентдаман. Агар Ҳафиза ростдан ҳам виждонли, ҳалол, енгил-елпи ҳаёт сўхмоқларига қадами тегмаган аёл бўлса, унинг ана шу бўш турган уйимизда яшашига рози булардим. Фақат коммунал хизматлар учун туловларни вақтида тўлаб, қуни-қушиларга гап-суз бўлмай утирса бўлди.

Ҳафизахон! Мақтубим сизни қизиқтириб қолса, манзилимни таҳририятдан олишингиз мумкин.

ИХТИЁР

Ҳурматли таҳририят! Газетанинг 3-сонида эълон қилинган «Дардимни кимга айтай?» номли мақтубини ўқиб, ростки, кунгил алланечук бўлиб кетди. Ҳафизага ич-ичимдан ачиниш йиғлаб юбордим. Дунени бир дамлик фароғат билиб, бир норасида гудакнинг тақдирига зомин бўлиш... Бундай одамларни нима деб аташнинг билмайсан киши. Унинг қайнонаси ва эридан, атрофидиган қуни-қушиларидан ҳам кунгил совуди. Ахир, бир бечорага шунча ситам не учун? Мол-дунё одамнинг жонимас-ку!

Ҳуллас, ушбу мақтубни ўқиб, узил-кесил шундай қарорга келдим. Менга Ҳафизанинг аниқ манзилини берсангиз. Уни ўз фарзандларим қаторига қушиб тарбиялардим. Қулимдан келган барча яхшиликни унга раво қулардим.

Жамила АҲМАДЖОНОВА,
Тошкент шаҳри, Ц-15 даҳаси, 277-уй

Қиш гапоти

ИККИЛИКЛАР

Ёшлигингда олсанг ҳунар,
Уруг каби бир кун унар.

Ҳунарманднинг қули гул,
Чунтагида доим пул.

Илм сента муаллим,
Ўз вақтида ол таълим.

Сохта бўлса билиминг,
Аён булар кимлигинг.

Илмни сотиб бўлмас,
Заҳарни татиб бўлмас.

Саидмурод САИДАҲМАД

Молхонага кирдим-да, алоҳида боқилаётган 4 та кўчқорчани орқа оёғидан судраб чиқиб, бирин-кетин машинага солдим. Отам менинг секин ҳаракатимдан жазаваси тутиб: «шамни ушла, узим олиб чиқаман. Жунидан тортма, қонгалаш бўлиб қолади. Томоғидан бўғма, ҳаром улдирасан», — деб мени сергаклантириб турди.

Осмон зим-зиё бўлишига қарамай, мол бозорда машиналар, одамлар гавжум эди. Туртала кўчқорчани бир-бирига боғлаган ҳолда, мен олдинда тортиб, отам орқасидан ҳайдаб келаётган эдик, бир одам отамни тўхтагиб гапга тутиб қолди.

— Сен боровар, орқангдан етиб бораман, — деди отам менга.

Мен қуйлар учун патта олиб, бозор ичкараси қараб юрдим.

Молбозорда бегонани қоронғуда ҳам билиб олишди. Қуйларни етаклаб келаётганда гердайиброқ юрган бўлсам керак «бегона» келганини билган бир-икки киши ўраб олиб: «Нима дейсиз? Қанча дейсиз?» деб саволга тута бошлади.

Ичимдаги ваҳимани яшириш учун уларга зарда қилдим.

— Эгаси мен эмасман. Ҳозир келади, савдолашасизлар.

Шу пайт томоқ қириб отам етиб келди. Боягилар отам билан сурашиб. «Моллар сиз-никими, Йулдош ака?» дейишиб, кейин кетиб қолишди.

— Харидорга бундай муомала қилма. Дарвоза ёнидан туриб, сенинг қуполлик қи-

лаётганингни эшитдим. Шу ердан ҳеч қасқа жилмай тур, мен бозор айланиб келайинчи.

— Неча пул дейин?

— Шошмай тур.

Қоронғида узим ушлаб турган кўчқорчалардан бошқа ҳеч нарса қуринмайди. Одамларнинг гаплари қулоғимга чалинади: «Вой, қулингиз бундай иссиққина, юраги тоза одам экансиз, кафтингизни ҳароратидан сезиб турибман. Нима дейсиз? Э, қуйсангизчи, 110 га бердингизми?»

Бир қари-роқ даллол ёш йигитнинг жигини топиш учун уринапти.

— У, йигит, сен фалончи-войнинг ўғли эмасмисан?

— Йук, у одамни танимайман.

— Сеники узи қаердан?

— Сураманг, меники бошқа райондан.

— Шу қуйингни сотиш учун келгансанми?

— 300 дан кам йук дедим-ку.

— Қайтариб олиб кетмоқчимисан районингизга? Яна харажатга тушиб-а?

— Шундай сўяман-да, қасбга олиб бораман. Агар 50 кг юк қилмаса, мана қурасиз.

— У-у-у, буюққа қара! Бу киши сотиш учун олаётганлар

ри йук, худойи қиламан, деб ниёт қилганлар. Савобга қоласан. Кел, шуни 150 сумга бердингми?

— Йук.

— Қулингизни буюққа бер, 160 бўлди-ми?

— 295 сумга ҳам бермайман.

— Э, узинг сибудсанг ҳам, ҳурмат-иззатни билмас экансан.

— Э, узинг сибудсанг ҳам, ҳурмат-иззатни билмас экансан.

— Э, узинг сибудсанг ҳам, ҳурмат-иззатни билмас экансан.

— Э, узинг сибудсанг ҳам, ҳурмат-иззатни билмас экансан.

— Э, узинг сибудсанг ҳам, ҳурмат-иззатни билмас экансан.

— Э, узинг сибудсанг ҳам, ҳурмат-иззатни билмас экансан.

— Э, узинг сибудсанг ҳам, ҳурмат-иззатни билмас экансан.

— Э, узинг сибудсанг ҳам, ҳурмат-иззатни билмас экансан.

— Э, узинг сибудсанг ҳам, ҳурмат-иззатни билмас экансан.

— Э, узинг сибудсанг ҳам, ҳурмат-иззатни билмас экансан.

— Э, узинг сибудсанг ҳам, ҳурмат-иззатни билмас экансан.

— Э, узинг сибудсанг ҳам, ҳурмат-иззатни билмас экансан.

— Э, узинг сибудсанг ҳам, ҳурмат-иззатни билмас экансан.

лол ўрисми ёки тотор боланинг ҳукизини сотиб олиш учун зўр бераёпти:

— Эй ука, 600 сум қилсак шу буюқчангни, нима дейсан?

— Йук, отам уришади. Отам мотоцикл олиб бермоқчи эди.

Урнига ҳукиз берди. Энди ҳукизни сотиб мотоцикл оламан.

— 660 сумга 2 та мотоцикл беради!!

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Бу нима деганинг?

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— Йук, у мотоциклнинг бир гилдираги 600 сум туради.

— «Ява» олмоқчиман.

— У неча пул?

— Давлат нархи 1250 сум.

Шапкасига яна 100 қушасиз.

Шуни берсангиз я соғласен.

— Нималар деясан? 1350 сумга бундай ҳукиздан 2 та беради-ку!

— Кеча заготскотга бордим, живой вези 620 кг чиқди. Зарезат хотел. Отам қуймади. Менга ҳам жалко. Шунинг учун бозорга олиб чиқдим.

— 1000 сум қилдик, бўлди-ми?

— Йук, отам уришади.

Даллол боланинг «Тарозида торттирдим», деганига ишонди шекилли:

— У, жиян, буюққа қара, шу мотоциклнинг шапка-папкаси деган гапингни қуй. Сен бола шапкасини берадиганга ухшайман. Сен «оқ қулоқ»дан биров шапкасини оламан ҳам бўлмайдим. Шу мотоциклни нархини берамиз. 1250 сум бўлди-ми?

— Ну, бобой қуймадингиз, қуймадингиз-да. Мана олинг. Лекин япини бермайман.

— Нимага энди?

— Нимага энди?

— Нимага энди?

— Нимага энди?

— Нимага энди?

— Нимага энди?

— Нимага энди?

— Нимага энди?

— Нимага энди?

— Нимага энди?

— Нимага энди?

— Нимага энди?

— Нимага энди?

— Отам уришади.

— Э, отанинг илгиға!.. Саттор, бир ин топ энди.

«У, укағар урис Қулмурод даллолни созлади», — деган пичир-пичирлар қулоғимга чалинди.

Топи ериша бошлади. Энди қулингиз ҳам бироз очилиб, атрофини қузата бошладим. Отам келди. Йулдош ака, кўчқорчаларни сотасизми?» — деб суради бир даллол отамдан.

— Сотамиз.

— Қанча дейсиз?

— Икки юз эллик дейман, қолганини сурайдирасиз.

Икки юз эллик сум менинг чамамда бу нарх жуда қиммат эди. Ушлаб турган кўчқорларимдан қатта-роқларини ҳам 160 га сотишяпти:

энди ҳеч ким яқинлашмас керак.

Айтганимдай даллоллар ҳам, савдогарлар ҳам нархни эшитиб индамай кетди.

Отамнинг эски таниши бўлса керак, бир даллол чол келиб:

— Жулдош, шуларингни 150 дан бер, — деди.

— Қосим ака, мени биласиз қуй боқинини. Қурмаги терилган тоза арпа ейди бу жониворлар. Буларнинг жасадига қараманг, баданини ушлаб қулингиз, 30 килодан кам юки йук буларнинг.

— Бир юз етмишга берасанми? — суради даллол, қуйларнинг баданини ушлаб қуракан.

— Йук, кам айтаёйсиз.

Чол индамай бурилиб кетди.

«Бир юз етмиш сумга рози бўлиш керак эди, — деб уйлади. — Энди биров яқинлашмас керак».

Молбозор сийраклашиб қолди. Қуён ҳам тепага қутарилиб, ердан бугурлай бошлади. Мен отамга:

— Энди бўлди, сотолмайми? — дедим.

— Узим, олиб сотарлар кетиб бўлди, энди ҳақиқий мол оладиганлар қолди, — деди

отам.

Бояги бобой бир одамни етаклаб келди-да, уни шу ерда қолдириб, узи индамай кетди. Бу одам бошқа туманданлиги бошининг қузинчоқлигидан маълум эди. У қуйларнинг баданларини ушлаб қуриб:

— 170 дан беринг, — деди.

— Икки юздан кам йук. Мен ҳам яхши одам эканлигингизни билиб, бирдан элликка тушдим, биродар, — деди отам.

— Юз етмиш бешдан бўлди-ми?

— Мен сизга айттайинми? Узингиз қассобга ухшайсиз...

— Ҳа, қассобхонамиз бор.

— Қуйнинг баданини қурдингиз. Икки юз йигирма берди, бир одам. Лекин ранги ёқмагани учун сотмадим. Сиз барака топишингизга шубҳаланманг, 200 ҳам эмас, 190 дан олинг, майли.

— Юз саксондан.

— Ҳаммамиз ҳам бола-чақа деб юрибмиз, қирк сумга оғринманг.

— Юз саксон бешдан бўлди-ми?

— Э, олинг-э.

Мен учун қуйлар қутилмаган баланд нархга сотилди. Харидор пул санай бошлади. Даллол чол ҳам қаердандир етиб келди.

— Нима бўлди, Жулдош?

— Қосим ака, сизнинг узингизни қайтара олмаслигини билиб, яна сурайсиз-а.

— Мен бу кишига таърифингни айтдим. Бу кўчқорлардан барака-топасиз, рози бўлинг... Жулдош, биз ҳақти кимдан оламиз?

— Биздан-да, Қосим ака.

Отам меҳмон берган пулни санаб булғач, 5 сумини даллолга узатди.

Даллол ниёт қилди. Ҳаммамиз розимиз, деб омин қилдик.

— Э, углим, молни бозорда жасад эмас, гап сотади. Ҳали биронта киши менинг молимни олиб-ютқизгани йук. Биласан-ку Фармон қассобнинг гапини. Бу ҳам ҳеч бўлмаса, калла-пocha, терисидан фойда қуради.

А. ШУКУРОВ,

Қашқадарё вилоят хўжалик судининг судиси

Оила ва жамият

Муассисларимиз:
Ўзбекистон Республикаси
Хотин-қизлар қўмитаси,
Болалар жамғармаси ва
«Сотлом авлод учун» Халқаро
хайрия жамғармаси

Шioriимиз:
Оила - жамият фахри

БОШ МУҲАРРИР: МУҲАММАД ИСМОИЛ

Телефонлар:
Бош муҳаррир - 133-28-20
Котибият - 34-86-91
Эълонлар бўлими - 136-56-52

МАНЗИЛИМИЗ
Тошкент- 700000,
Амир Темур кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси.
Манзил Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41- уй.
Босишга топшириш вақти - 20.00
Босишга топширилди - 19.30

Ҳомий
«Матбуот тарқатувчи»
акциядорлик жамияти

Обуна индекси - якка обуначилар учун 176
ташкilotлар учун 177
Рўйхатга олиш № 33
Буюртма Г- 0916
29711 нусхада чоп этилди.
Формати А-3, ҳажми 2 босма табоқ.
Чоршанба кунлари чиқади.
Баҳоси эркин нархда.
Навбатчи Урол СОДИҚ